

Усе, що треба знати про придбання генераторів та акумуляторів

Багато хто вже чув, що купівлю генераторів звільнили від сплати ПДВ. Але чи кожен замовник може придбати генератор без ПДВ? Чи будь-який генератор можна придбати без ПДВ? І що буде за недоплату чи переплату ПДВ? Розбираємось разом у цій статті, та ще й із допомогою Державної податкової служби.

Звідки ноги ростуть

Відповідно до абзацу 1 пункту 71 підрозділу 2 розділу XX Податкового кодексу України (ПКУ) **тимчасово, на період**, що закінчується останнім календарним днем місяця, у якому завершується дія **карантину**, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), **звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції з ввезення на митну територію України та / або операції з постачання на митній території України товарів** (у тому числі лікарських засобів, медичних виробів та / або медичного обладнання), необхідних для виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19), **перелік яких визначено Кабінетом Міністрів України.**

Отже, **ПКУ гарантує, що товари за переліком, що затверджений Кабміном, ввозяться в Україну та / або продаються вже в Україні без ПДВ.**

До чого тут «ковідний перелік»?

Перелік товарів з ПДВ-пільгою, про який ідеться в абзаці 1 пункту 71 підрозділу 2 розділу XX, затверджений постановою Кабінету Міністрів України [від 20.03.2020 № 224](#) (далі — Перелік № 224), через свою специфічну довгезелзну назву відомий також як «ковідний перелік».

З 11.11.2022 набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 09.11.2022 № 1260 «Про внесення змін до переліку товарів (у тому числі лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання), необхідних для виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, операції з ввезення яких на митну територію України та/або операції з постачання яких на митній території України звільняються від оподаткування податком на додану вартість та які звільняються від сплати ввізного мита» (далі — Постанова № 1260), **якою [Перелік № 224](#) доповнено вкрай важливими сьогодні для**

кожного українця позиціями, зокрема електрогенераторними установками та електричними акумуляторами.

Зверніть увагу: товари з Переліку № 224, так би мовити, автоматично вважаються такими, що необхідні для протидії COVID-19, тож доводити цей факт додатково не потрібно. Інакше кажучи: **пільга з ПДВ відносно товарів з Переліку № 224 надається просто тому, що відповідна позиція поіменована в переліку, а не тому, що покупець товару є «ковідною» лікарнею чи вирішив подбати про здоров'я персоналу.**

До речі, це вже підтвердила Державна податкова служба України, контакт-центр якої листом [від 18.11.2022](#) повідомив, що **єдиною умовою для застосування режиму звільнення від оподаткування для нових позицій з Переліку № 224 є дотримання примітки щодо оцінки відповідності технічним регламентам.**

Таким чином, **не має значення, хто і для яких цілей є покупцем / замовником генератора, електричного акумулятора чи іншого товару з числа доповнень у Переліку № 224: якщо вимоги примітки виконані, то операція з постачання такого товару в Україні звільняється від ПДВ, а операція з ввезення такого товару звільняється і від ПДВ, і від ввізного мита.** Перелік № 224 та абзац 1 пункту 71 підрозділу 2 розділу ХХ Податкового кодексу України мають однаково працювати не лише для замовників публічних закупівель, але й приватних юридичних осіб.

Ба більше! Прем'єр-міністр Денис Шмигаль особисто наголошував, що звільнення від сплати ввізного мита та ПДВ при придбанні генераторів та акумуляторів стосується не лише юридичних, а навіть фізичних осіб, вказуючи, що **«...кожен українець може без сплати мита та ПДВ завезти в країну необхідні йому генератори та зарядні станції».**

Примітки-зірочки й вимоги дрібним шрифтом

Кожна нова позиція в Переліку № 224 станом на 11.11.2022 (тобто в першій редакції) мала примітку, згідно з якою **для віднесення товарів, зазначених у цьому підрозділі, до товарів, які звільняються від сплати ввізного мита та операції з ввезення яких на митну територію України та / або операції з постачання яких на митній території України звільняються від оподаткування на додану вартість, повинно бути подано документи про відповідність, передбачені технічними регламентами, дія яких поширюється на такі товари, та нанесено на товар знак відповідності технічним регламентам згідно з правилами та умовами його нанесення, визначеними у таких технічних регламентах, або подано повідомлення Міненерго про введення в обіг таких товарів, стосовно яких не виконані вимоги технічних регламентів.**

Про технічні регламенти і загалом про оцінку відповідності ми докладно розповідали у статті [«Належна якість: оцінка відповідності в публічних закупівлях».](#)

Технічний регламент — нормативно-правовий акт, у якому визначено характеристики

продукції або пов'язані з ними процеси та методи виробництва, включаючи відповідні адміністративні положення, дотримання яких **є обов'язковим**.

Генератори електричного струму повинні відповідати Технічному регламенту з електромагнітної сумісності обладнання, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1077 (далі — Технічний регламент № 1077). Відповідно до пункту 13 Технічного регламенту № 1077 **виробники складають технічну документацію, визначену в додатку 2 або додатку 3, та проводять відповідну процедуру оцінки відповідності, зазначену в пункті 39 цього Технічного регламенту, або забезпечують її проведення. Якщо відповідність апаратури вимогам, які до неї застосовуються, була доведена в результаті проведення зазначеної процедури оцінки відповідності, виробники складають декларацію про відповідність і наносять знак відповідності технічним регламентам.**

Таким чином, **за правилами Технічного регламенту № 1077 до кожного електрогенератора його виробником має бути складена декларація про відповідність, а на сам генератор — нанесено знак відповідності технічним регламентам**, форма і опис якого затверджені постановою Уряду від 30.12.2015 № 1184, а саме:

Форма знака відповідності технічним регламентам

Альтернативою декларації на відповідність Технічному регламенту № 1077 є декларація / сертифікат про відповідність вимогам конкретних стандартів, перелік яких можна знайти на вебсторінці Мінекономіки за посиланням, що забезпечує презумпцію відповідності зазначеному технічному регламенту.

Отже, на момент набрання чинності Постановою № 1260 і внесення відповідних змін до «ковідного» Переліку № 224 **основною умовою для застосування режиму звільнення операцій від ПДВ при постачанні генераторів (та інших товарів з числа доповнень до Переліку № 224, які набули чинності з 11.11.2022) була наявність на такий генератор декларації про відповідність Технічному регламенту № 1077 та нанесення на сам товар знака про відповідність технічним регламентам, що зображений вище, або наявність декларації / сертифіката про відповідність визначеним стандартам.** Якщо не було жодного документа про оцінку відповідності генератора, підійшло б подане повідомлення Міненерго про введення в обіг таких товарів,

стосовно яких не виконані вимоги технічних регламентів (при цьому деталей щодо того, хто саме та за якою формою таке повідомлення має направляти, Постанова № 1260 не містила).

Однак наведеним вимогам відповідали здебільшого ті товари, що вже представлені на вітчизняному ринку відносно давно, адже відповідність Технічному регламенту № 1077 є умовою введення товару на ринок. Реалії війни диктують ажіотажний попит на генератори, і, щоб задовольнити його, Уряд пішов на чергові поступки та постановою від 16.11.2022 № 1288 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» (набрала чинності з 17.11.2022):

Технічний регламент № 1077 доповнено пунктом 3-1, який дозволяє тимчасово, до припинення або скасування воєнного стану в Україні та ще протягом 90 календарних днів, надання на ринку та / або введення в експлуатацію не лише генераторів, але й усіх інших позицій, що були включені до Переліку № 224 Постановою № 1260, за винятком систем безперебійного електроживлення (код згідно з УКТ ЗЕД 8501 та 8502), без наявності декларації про відповідність та без маркування знаком відповідності технічним регламентам;

усі примітки до позицій, введених до «ковідного» Переліку № 224 Постановою № 1260, видалено.

Таким чином, з 17.11.2022 і до припинення або скасування воєнного стану в Україні та ще протягом 90 календарних днів будь-який замовник публічних закупівель, інша юридична чи фізична особи придбавають в Україні та / або ввозять в Україну без ПДВ генератори та інші товари, що були включені до Переліку № 224 Постановою № 1260, за винятком систем безперебійного електроживлення (код згідно з УКТ ЗЕД 8501 та 8502), незалежно від наявності декларації про відповідність Технічному регламенту № 1077, декларації / сертифіката на відповідність конкретно визначеним стандартам та / або маркування знаком відповідності технічним регламентам.

Підводні камені

Усі пільги з ПДВ у сфері закупівель обертаються головним боєм для закупівельників: або постачальник сам закупив товар із ПДВ і тепер не має жодного бажання перепродувати його без ПДВ; або замовник оголосив закупівлю / акцептував пропозицію / уклав договір з ПДВ, але посеред виконання договору з'явилася пільга.

Ця проблема не нова і завжди загрожує одним і тим самим: суму ПДВ за операцією, звільненою від оподаткування цим податком, аудиторі вважають зайво сплаченою, а отже — чистим збитком, і вимагають цей збиток відшкодувати, тобто повернути кошти,

безпідставно перераховані постачальнику у вигляді ПДВ. У свою чергу постачальник, який сам купляв товар із ПДВ (а то й уже сплатив цей податок до бюджету з коштів, отриманих від замовника), нічого повертати не бажає. Щоб не втрапити у таку халепу, слід дотримуватися таких правил:

Якщо генератор був оплачений (принаймні частково) та / або поставлений за прямим договором після 11.11.2022 (тобто з дати набрання чинності Постановою № 1260), така закупівля має бути здійснена без ПДВ. Якщо ПДВ було зайво сплачено, то переплата має бути повернена. Якщо постачальником складено та зареєстровано податкову накладну з ПДВ за фактом неавансованої поставки, то податкові накладні мають бути відкориговані згідно з податковим законодавством.

Якщо замовник оголосив закупівлю генератора з ПДВ, то слід внести зміни до тендерної документації: прибрати ПДВ і з умов закупівлі, і з очікуваної вартості. Якщо замовник таки бажає мати гарантії належної якості генератора, додатково радимо прописати відповідно до частини 3 статті 23 Закону України «Про публічні закупівлі» (далі — Закон) посилання на Технічний регламент № 1077 та [перелік стандартів, відповідність яким забезпечує презумпцію відповідності Технічному регламенту № 1077](#).

Якщо дозволений період внесення змін до тендерної документації закінчився та / або закупівля перебуває на стадії аукціону, розгляду найбільш економічно вигідної пропозиції чи укладення договору — укласти договір відповідно до умов тендерної документації та тендерної пропозиції учасника, а надалі додатковою угодою зменшити ціну договору на розмір ПДВ на підставі підпункту 6 пункту 19 Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 (далі — Особливості № 1178), тобто у зв'язку зі зміною ставок податків і зборів та / або зміною умов щодо надання пільг з оподаткування — пропорційно до зміни таких ставок та / або пільг з оподаткування.

Приємний бонус щодо локалізації

Дизель-генераторні установки, генераторні установки з двигуном з іскровим запалюванням та турбогенераторні установки входять до переліку товарів, під час закупівлі яких на суму від 200 тис. грн тимчасово, з 2022 року строком на 10 років, впроваджено вимогу щодо врахування ступеня локалізації (пункт 6-1 Прикінцевих та перехідних положень Закону).

З 19.10.2022 набули чинності Особливості № 1178, пунктом 3 яких усіх замовників зобов'язано проводити закупівлі з урахуванням передбачених Законом вимог щодо ступеня локалізації окремих товарів. Однак постановою Кабінету Міністрів України від 11.11.2022 № 1261 «Про внесення змін до пункту 3 особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» (набрала чинності з 12.11.2022) впроваджено додаткові послаблення щодо регулювання цього питання. Починаючи з **12.11.2022 у разі закупівлі товарів з Переліку № 224 вимоги щодо підтвердження ступеня локалізації не застосовуються** (абзац 4 пункту 3 Особливостей № 1178).

Висновки:

Режим звільнення операцій з постачання генераторів на митній території України від ПДВ (і операцій щодо ввезення таких генераторів на митну територію України) застосовується незалежно від наявності декларації про відповідність Технічному регламенту № 1077, декларації / сертифіката на відповідність конкретно визначеним стандартам та / або маркуванням знаком відповідності технічним регламентам.

Додатково під час закупівлі такого генератора не застосовуються вимоги 6-1 Прикінцевих та перехідних положень Закону щодо підтвердження ступеня локалізації товару.

Режим звільнення від оподаткування застосовується стосовно операцій будь-якого покупця генератора, незалежно від того, хто є таким покупцем і для яких цілей придбаває генератор.

Сплата ПДВ за операціями, звільненими від оподаткування цим податком, розцінюється аудитором як прямий збиток, а тому має наслідком вимогу забезпечити повернення безпідставно сплаченого в ціні товару податку.

Детально роз'яснення Державної митної служби України щодо обмеження кількості, вартості та ваги генераторів, які ввозяться громадянами без сплати митних платежів, читайте в новинах [«Державна митна служба щодо пільгового ввезення генераторів»](#).

У разі потреби завантажте з порталу [RADNUK.COM.UA](https://radnuk.com.ua):

[Приклад Тендерної документації \(товар\) з урахуванням Особливостей;](#)

[Приклад Додатка 1 до тендерної документації \(товар\) \(кваліфікаційні](#)

**критерії, вимоги статті 17 Закону та інші вимоги) з урахуванням
Особливостей;**

**Приклад Додатка 2 до тендерної документації (технічні вимоги до предмета
закупівлі) з урахуванням Особливостей;**

**Приклад Додатка 3 до тендерної документації (проект Договору) з
урахуванням Особливостей.**